

ادبیات ، فنون صکره ، بحریه ، تاریخ ، تجارت ، زراعت ، صنایع ، معارف ، امور نافه و اکتیجی ففرا تندن باحث مصور جریده در .
میر نوع خصوصیات ایچون غزنه نك مدیری سعادتلو طاهر بك افندی حضرتلرینه سراجعت اولنور .

BUREAUX :
Imprimerie Tahir Bey
40, rue de la Sublime-Porte,
STAMBOUL

ارتقا

(ارتقا) نك استانبول و طهره ایچون بر سنه لك آجونه سی ۳۲ غروشددر .

مخانی بالجه ارباب قله آچقندر . هر ال قلم طوتان یازهبیلیر .

اداره خانه سی باب عالی جاده سنده ۴۰ نومرولی «معارف» مطبعه سیدر .

JOURNAL ILLUSTRE
IRTIKA

نسخه سی : ۲۰ پاره در

جمعه کونلری نشر اولنور فنی و ادبی مصور عثمانی غزنه سیدر .

نسخه سی : ۲۰ پاره در

ادبیات آثار منظومه

دیکاتور روح تار سازندن
لمسه دست صنعتیه اوچان
موجات لطیف الحانی ...
دیکاتور ، مست موج خولیادر
صانکه سودایه مهد رؤیادر
چشم حیرانی ، روح نالانی ..
دیکاتور ... بنده شمعی دیکاتورم
اوی تعجب ایدن خیالمه
نار و وحده تازه بر ناله ،
تازه بر نحه هوا و او نك
الم اشتیاق ایله بورغون
تازه عشقیله ابلگه م دیورم ..

سلیمان نسیم

تغزل

بودن خوش رنگدن پاکیزه در نازك تنك
بسله مش کویا که قوبنده کل رعناسی
ندیم
اوله سربل ، اوله شوخ اوله سوسلن که کورن
ایله سینك صاف حرمله خیال آراسی
سلیمان نسیم

شعر ایچون ، سودا ایچون خلق ایله مش کویاسی
خالق ، اسرار بهار اوستنده بر رؤیاسی
بر هیولای محاسنر خیال قامتک
خواهر شعر ایله مشدر مادر خولیاسی
عرض ایدر کوردکده میل انحنای احترام
قدسرو اندام و بی پروای استغناسی
بر رستشکار حسن ایش خیال وحسی
ایله بن سودایه بر معبوده یکتا سی

بیلسه حسنکدن چیقان آهنگ رنگ وعصمی
روح ایدر روحنده روحانیت معناسی
بکلیور نسرین امواجله دریای کبود
ایستور امواج نسرینیه هپ سحرانی
یکدیگ هر برده وار بیک دبدۀ رشک وحسد
صافلا سین هر کم نظردن نظره مولا سی
فائق عالی

رسام شهر (غابریل ماقس) ك آثارندن : (توسنه لدا) نام قادین

مُصَنِّعُ قَنِیْنِیْمِ

محرری : محمد

فن ایکی درلویازیلیر . برنجیمی ، اصطلاح

حات و اشارات مخصوصه بی ترك ایتمدن
یازمقدرکه بواربانه مخصوصدر . مثلاً ؛
فن النجمنه عرض اولونه جق بر خطرده
کرك روجه حرفلرله ، کرك عددلرله کو .
سترلش بعض اشارات بولونورکه بونلر بوقه
منتسب اولمیانلرجه هچ بر معنا افاده ایتمز .
حالبوکه فرنکلرک (Vulgarisation) دیدر .
کاری طرزده فنون و معارفی تعمیم مقصدیه

يازمش بندارده ارقام مغلغه و اشارات مقصده دن
اثر كورلار .

هازي دوبارويل ، قايمل قلاماريون ،
لوفي فيكيه كي برطرز تحريره اشتهاراتش
محررين اهل فن كرك حكايه شكلنده وركسه
طوغرودن طوغرويه يازدقلى مقالات
قنيه اودرجه ماهرانه برقم استعمال ايتشلر-
دركه ازجوق او قومق بيلوبده بونلرى مطا-
اميه هوسلتن ريكسه آنلك بر سطرلى
آكلامه دن كجه من . استادشهر فلاماريونك
كجده (غرائب فنون) ناميله نشرته همت
ايتديكى رساله سى او فونورسه برانسان هيج
ازيت چكهمه دن وحق فنون رياضيه بسبتون
بيكانه بيله اولسه بونلرى كايلاه آكلارورجوق
حقائى عملى برصورتده عادتاً ارباب فن كي
اوكرير .

محرر عاجز فن جليل طبع منتسب اولمده
يغمدن اساتذ طبع قلمه آلدقلى فن منافع
الاعضا كتابلرى آكلامور ايدم . حالبوكه
فيزيولوژيه داترولوطلى اولسون بر مقدار
معلومات ايدنكه هوسلنديكمن بالاده اسملرى
صايدن مؤلفرك بوكا داتر ازلى اولوب
اولمدينى تدقيق ايتدم ، قاتالوغلرده كوردكمه
لوفي فيكيه (ذاتى بيل !) ضرب مثلى عنوان
اتحاد ايدرك فن منافع الاعضايه داتر مهمجه
برائتشر ايتش . هان كتابى سپارش ايتدم ،
صيقلهمه دن ، يورولمده دن كمال ذوق ايله
فيزيولوژيه و بون فن جليلك تاريخ واربابنه
داتر خيلى معلومات آلام ، مستفيد اولدم .
بوندن اول دفعامدن بر طيبك برفيزيولوژى
كتابى آلاش ايدم . نيالان سويليمه ؛ عادتاً
چينجه بر كتاب او قورومش كي اولدم . كجه
واحد آكلامدم ؛ اوج بحق حيفه او فودقدن
صوكره بالجبوريه كتابى اعاده ايتدم . حالبوكه
فيكيه ك اترنده نجه بسبتون نامعلوم اولان
كلاك كندى آكلابه جف برطرزده نشر يخته
تصادف ايتدم ، عملى برجوق مثالر بولدم ،
حكايله ره ، غرائب كونا كونه تصادف ايتدم .
شمدى رفقم طيبك كتابى او قوروم .
نديرسكر ؛ اولدجه آكلورم !

بومقدمه دن مقصده كلنجه : فنون
جديده نك بونجه ترقياته بيكانه قالمق
بوعصر معارفده ، خصوصيله ولى نعمت اعظم
تاجدار معظم و محشم اقدمر حضرت تليستك
سايبه جليل معارفوريلرنده هيج بروقت
ترويج اولونه ميه جفتدن ، طوغرودن
طوغرويه فنون ايله ، توغل اوليان ذواته
بو كي آثارك مطالعه سنى توصيدير .

برده ، كه كاه كرك تحائف بوميه مزده ،
كرك رسائل موقوته مزده تصادف ايديلن
مقالات فيهنك اوصورتله يازلمه سنى استدا
ايچوندر . واقعا فنونك بويله برلسان ايله
يازملى ترويج ايدىيور ايسهمده بونلرى

يازمق وظيفه سى ، هراويله بر كتابى او قوبه .
بيلن كيمسه طرفندن قبول اولو تامايدر .
فرانسه ده . مثلاً قايمل فلاماريون سر آمدان
ارباب هيئدن وحقى بعض كشفيات فلكيه
ايله ده اكتساب شهرت ايدن راصدن متاديه
دن اولديغندن عمومه متعلق اثر قلمه آله ياور .
يوقسه بزده اولدينى كي هراى قلم صونان
يازي يازارسه عادتاً الفبا او قويان چوجوغل
الفبا كتابى تنظيم و ترتيب ايتى كي اولور .
بوكونكى كونده روتكن شاعات مجموله سى
مارقونيك تلسر تلغرافى ، دو قور شاتمسك
تيفو سرويى ، سانتوس دومونك سفينه
هوايشى كي برجوق بدائع عجيبه واردرك
انسانى واله ايدىيور . عجبا بونلر اصل
اولش . هانكى مستحضرات ايله مارقونى
تلسر اوله رق عادتاً محاله وجود يورمش ؛
بونلر هم دائى مراقدر ، همده موجب
استفاده در . او حالده روتكن شاعاتى
آكلابه جق قدر حكمت طبعيه فى ايله
مشغل اولماش بر كيمسه نك بودبايع وله فزايه
كسب اطلاع ايتسى ايچون خرج عام آثاره
اشد احتياج واردرك . مع التاسف بزده برجوق
مجلدات شرعيه طبع ونشر اولونيسورده بو
طرزده يعنى Populaire هيج بر مقاله
بيله قلمه آلمور . واقعا بونديى نشردن
طولاني برجوق كيمسه لر : « اى محرر !
سن بويله دييورسك ، لكن افعالكى دم اقولالكه
اويدىروب او طرزده محررات ايتسكه ! »
كي كندى كندلرينه بكا اعتراض ايدىيورلر
ايسه ، ده طوغروسى ايدى بيلمك احتمالى
وارايسده بوكا جوابز بسطيدر :

آنفا عرض ايتش ايدم : بويله اثرلر
وقوف حكي ايله يازيلير . بوكون بن لوفى
فيكيه نك فيزيولوژيسى او قورم ديه بوندن
بخته قطعياً صلاحيتدار اوله مام . اول امرده
معلوماتم بسطيدر .

ثانياً بو فنك خوداتى تعقيب ايتيورم .
بونى انجق سايبه شاهانده اشتهار ايدن
و ملكتمزك حقيقه افتخارى موجب اولان
الطباى كرام بايامايدر .

فقط ايش يالكر هيئله ييتمز ! بواژه
احتفا ايله بر طيب ، بر منتسب فن زراعت
ودها برجوق ارباب فنده قارئن كرامك
بو احتياجنى دفعه غيت ايتميدر . واقعا فن
هيئتعالى ، علوى بر فزايسه فائده مادييه سى
طبايكت . زراعتك فائده سى مرتبه سنده
دكلدر . بناء عليه طبع ، زراعت داتر يازيله جق
آثارك ده زياده استفاده وخواهش ايله
او قونه جنى ضرورى وطبعيدر . شوكا امين
اولملى تركه سايبه قدرتو ايه حضرت عبدالحيد
خان ثابنده مكاتب طبعيه مز مقتدر اطبا ،
مكاتب زراعيه مز مقتدر ارباب فن بشديردكجه
بو احتياجز عن قريب متدفع اولور .

خالد ايوب بك وقاى

بك كوچوك برياشده قيلمك طلى طومار حيات
تسليت قابلى خالد قلمك آلامى

خالد ايوبك ، بوسوكيلى رفيعمك ابدى
وقوع بولان وداع مؤلى ؛ يالكرى دكل ،
بتون عالم ادبياتى ، دلخون ايامشدر .

خالد ايوب ... بو اديب نارسته ، بو ذكاى
مجسم بوكون متوارى ؛ لحد غفراندر . فقط
نامى الى الابد يابدار اوله جقدرك .

برسى متادى ايله كدران ايدن كيرمى درت
سهلك حياتندن عبارت اولان لوحه عمرى ،
كوزومزك او كندن بك ايركن سونن خالد
ايوب ؛ بى صوك درجه ده دلخون ، نهايت
درجه ده زبون براقه رق موقوف نظره
اوتخالى قلمشدر .

چالشمى ؛ كويابتون كنديسيله توأم
بر خاصه مخصوصه عبايدن بو وجود محترمك
كنديسنه خطوه حياتنده برير اوله جق اولان
حجت عرفاتى ، ونيقه سى وغيرتى اقطاف
ايتديكى كون خاك نهباه انتقالى ؛ هنوز ججره
زفاهه اوج اياق قدمهاده ايكن ، انعطافى يالكر
كنديسنه مختص اولان برجوق سوكيلى
وجودلرك نظرى او كندن افتراقى ، بوكون
خالد ايوب ايچون قلملر مزده درين ، هميك درين
برجرحه تحملسوز آچمشدر .

خيالى ؛ هيج كوزومك او كندن كيتيور ...
لسان ؛ خالد ايوب اسمنى تكرار ايتدجه
طبقه عنيه او كنده ضعيف ، نارن ، فقط
عصبى ، ذكى ، چالشمقندن اوصافناز بيقماز
بروجوده بر ذكاى خرق العاده تجسم ايدر ،
واوخيال لطيف بك براقچ كوندن اول فوق العاده
برايتسام غرام اولد ايچنده عرض ديدار ايلردى .
لكن ؛ هيات ؛ كه آرتق بوندن سكركه كنديسنى
هيج كورميه جك اولان بومنجسر ، معنوم
كوزلر ، شمى بسبتون معدوم برخيالدن
سومش بر تحطردن عبارت اولان برايكى
كون طرفنده بكتوزك الكهجر بر محسند
بر آووج طيراق اوله جق بو محترم رفيق ايچون
دائماً اغلا ، هر دقيقه كوزياشى دوكر !

خالد ايوب ديسلنجه ؛ انسان بتون
وظيفه مقدسه سنى جامع خلق ، اديب
بتون بر حيات سنى ايله يشامش و بر حيات
اولدينى منجه بك آز كيمسه لره نصيب
اولان برسى داغى ايله عمر سورمش بر وجوه
خاطره كيتيور .

آه ! او نه اونوتولماز حزين بر منظر ايدى ؛
تابوت ؛ خالد ايوبى ، اوراده ، مسكن ابديسنه
القا ايتك ايچون عادتاً وداغ آميز بسم زهر
خندلريله خرامان اوله رق كيدركن ، بن او
دقيقه سى ، بو وجود معززك توديع اولنديكى
اومزار ابديته كيدنجه قدر كين دقيقه لرى
هيج اونوته ميه جفم .

ضعيف ، بنى بحال ، شكسته قوللرم اوزرنده
او هيئت مكدر ك برنك ساقنى حامل اولديغ
خالده اونى رقاچ دقيقه اوموزمك اوزرنده
كتوره بيلمكلكم ايله صوك بروظيفه سنى ، فقط
مؤلم ، كدرانكيز ، بروظيفه اخوتپرورى
ايفايه مقتدر اوله بيلمك جهتله او وفات ايدن
خالد ايوبه قاوشى براز كندمده امكان تسليت
حسن ايدىيورم .

خالد ايوب ؛ شمى اوراده ، او خاك سيه
ايچريسته مستغرق سكوت وسكوندر .
لكن ؛ خيالى وجدانمدين اصلا ، بر دقيقه
اتفكك ايتيه جكدرك .

ازميردن بورايه كلد يكدن بش سنه قدر
جزئى بر مدت ظرفنده يازدينى آثار بر كرده ،
مكتبه دكى مندانه تحصيلى ، وظيفه رسميه سى
باشنده هر كون اثبات موجودى ، چالشمى
بتون بونلر ، يالكر خالد ايوب كي بر وجودك
بر ذكاى خارق العاده نك تحمل ايدى بيله چكى
شيرلدر .

ناموس وعفت ديتلان ايكي لازمه انسانيتى
نفسنده جمع ايتش و بونلردن ، بوصف
منازده دن برئانه ، بر آن ، هيج بر حركتنده
انحراف ايتمهش ، دائماً مستقيم ، دائماً نامو-
سكار ، دائماً ساعى اوله رق يشايان خالد ايوب ؛
مكتب حقوقده هر سنه بر نخيلكى احراز ايله
ارقداشارلى اولان بزلر آرسنده حائز امتياز
اوليوردى . صدهزاران هيات ؛ كه شهادتنامه
الديفك كونك اقشامى بزلره ، مقتون تراكى
حيران التفاتى ، مبتلاى تحصيلى اولان بزم كي
زواليلره ابدى وداغ ايتمشدر .

يكرمى درت باشنده كي بر وجودك تكميل
غوامضيله برابر بش التى لسانه ، هيسنه
طبق لسان مادرزادى كي واقف اوله رق اون
بش ، اون التى اثرله كنديسنك فصل بر آشتياره
ذكا اولديغنى كوستون بوسوكيلى خالد ايوب
ايچون هرساعت اغليورز . فقط ، وجداناً
اميتركه ، اونك اطوار ومشوادرى ؛ هر بر
حركتى ، حتى اسمى بيله خاطر مزه كلدنجه
ايچين ايچين اغليه جفم . حامى يكانه عالم